

Arrangementer/aktiviteter 2015.

Generalforsamling og foredrag om flygtningene i Grove-Gedhuslejrene efter 2. verdenskrig

Torsdag den 26. marts afholder Lokalhistorisk Forening sin årlige generalforsamling i Seniorhuset i Karup. På valg til bestyrelsen er Jørn Nødskov, Svend Gjødesen og Inger Merstrand, og som henholdsvis bestyrelsessuppleant og revisor er det Helle Goldschmidt Christensen og Jan Højgaard, der er på valg. Alle er villige til genvalg, og generalforsamlingen varer som sædvanlig kun en halv time.

Efter generalforsamlingen vil tidligere turistchef Jørn Søndergaard fortælle om flygtningene i Grove-Gedhuslejrene. Det er et emne, som han ved rigtig meget om, og som han bl.a. har holdt foredrag om i biografen. Han kan fortælle om flere spændende begivenheder i forbindelse med strømmen af flygtninge fra Østtyskland. Nogle af begivenhederne er ikke almindeligt kendte, men havde stor betydning for både danskere og flygtninge. I alt ankom 250.000 flygtninge til Danmark, og af dem modtog lejrene her på egnen 25.000.

Flygtningelejrene blev anlagt midt på den nøgne hede, hvor barakkerne blev anbragt med passende mellemrum.

Jørn Søndergaard kom til Karup som ung løjtnant umiddelbart efter, at de sidste flygtninge var sendt til Tyskland, og lejrene var blevet nedlagt. De to store lejre udgjorde en hel by midt på heden med flere indbyggere end i Herning, men isoleret fra det omgivende samfund. Her var både skoler, sygehus, arrest osv. og bl.a. en tandlægeklinik. Efter nedlæggelsen af lejren blev en del af barakkerne solgt, mens andre fungerede som bolig for det luftværnsbatteri, som Jørn Søndergaard gjorde tjeneste ved. Her fik den unge løjtnant sit kvarter i den tidligere tandlægeklinik, og han har derfor et usædvanligt godt kendskab til området, hvor lejrene har ligget.

Efter at være blevet pensioneret var Jørn Søndergaard turistchef i Karup i 13 år, og i sommer-perioden fik turistkontoret jævnligt besøg af tyskere, som søgte oplysninger om slægtninge, der havde tilbragt kortere eller længere tid i flygtningelejrene på egnen. Det fik ham til at sætte sig meget grundigt ind i emnet, ikke

mindst om de tyske flygtningekirkegårde i Grove og Gedhus, som han har skrevet en turistbrochure om. Den findes også på tysk af hensyn til de mange tyske turister, som hvert år kommer til Karup for at besøge de to flygtningekirkegårde.

Alle – altså også ikke-medlemmer – er velkomne til at høre foredraget, der begynder kl. 20, og der er oven i købet både fri entré og gratis kaffe og kage.

Flot fremmøde til generalforsamling og foredrag

Der var så godt som fyldt i Seniorhuset i Karup, da Lokalthistorisk Forening havde generalforsamling med efterfølgende foredrag den 26. marts. Selve generalforsamlingen var hurtigt overstået, da alle valg var genvalg. Formanden fortalte om et godt år for både forening og arkiv med mange vellykkede arrangementer og aktiviteter og stor travlhed på arkivet, som nu er kommet på nettet, så alt det elektronisk registrerede materiale, både billeder og arkivalier, kan ses på www.arkiv.dk. Kassebeholdningen er øget, og

medlemstallet er steget til 170 medlemmer eller rettere husstande, så det ser alt sammen meget positivt ud. Aftenens foredragsholder, den tidl. major og turistchef Jørn Søndergaard, har en stor viden om baggrunden for evakueringen af de mange flygtninge, der kom til Danmark og blev indespærret i Grove-Gedhuslejrene, og han kender forhistorien bedre end de fleste. Han har desuden skrevet et meget

oplysende og interessant hæfte om de tyske flygtningekirkegårde i Grove og Kølvrå. I hæftet fortælles om indretningen af lejrene, fraterniseringen, maden osv. Hans foredrag handlede imidlertid hovedsageligt om organiseringen af flygtningestrømmen til Danmark, så der var uden tvivl en del af tilhørerne, som ikke fik det, de forventede ud fra pressemeddelelsen. Foreningen har derfor planer om senere at afholde et foredrag, der udelukkende vil handle om de lokale flygtningelejre, og som vil blive illustreret med en del af arkivets mange billeder fra lejrene, vist på storskærm.

Bestyrelsen har allerede konstitueret sig og ser således ud: formand Inger Merstrand, næstformand Karlo Hansen, kasserer Jørn Nødskov, sekretær Claus Christiansen og menige bestyrelsesmedlemmer Svend Gjødesen, Lisbeth Juhl og Poul Thomsen. Helle Goldschmidt og Birthe Nexø er suppleanter, Gerhard Hørdum og Jan Højgaard er revisorer og John Thomsen revisorsuppleant.

Guidet rundtur på Flyvestation Karup lørdag den 26. september kl. 10 – 13.

Spændende bustur i den tyske værnemagts fodspor på flyvestationen med rundvisning i gamle befæstningsanlæg og bunkere fra Anden Verdenskrig.

Lørdag formiddag den 26. september inviterer Lokalthistorisk Forening for Karup-området til en helt speciel rundtur i bus på flyvestationens område. Turen har hele to gange tidligere været et rent tilløbsstykke, hvor billetterne var udsolgte i løbet af en times tid, og det er på opfordring fra adskillige, at foreningen arrangerer endnu en tur. Den indledes på Soldaterhjemmet i Kølvrå på Herningvej 31, der ligger umiddelbart over for hovedindgangen til flyvestationen. Der kan parkeres både ved soldaterhjemmet og på den nærliggende stationsplads, hvor busserne plejer at holde. Mens deltagerne får en kop kaffe og kage, fortæller kaptajn Anders Madsen om flyvestationens historie fra tysk flyveplads til flygtningelejr og flyvestation, og foredraget illustreres med en masse spændende billeder. Han har skrevet en bog om officersmessen og er i gang med en ny bog om flyvevåbnets gamle Eskadrille 724, så han ved rigtig meget om flyvestationen.

Kamoufleret bunker. Her ses en af de mange bunkere, som tyskerne byggede under krigen. Den er mange meter lang, men var vanskelig at opdage fra luften, fordi den var kamoufleret med sløringsnet.

Efter foredraget, der varer knap en time, køres deltagerne rundt på flyvestationen i bus med Anders Madsen som guide. På turen får vi en masse oplysninger om bygninger osv., og der bliver også mulighed for at komme ind i hangarer og befæstningsanlæg fra krigens tid samt ned i bunkere, der først blev åbne for offentligheden for få år siden efter at have stået så godt som urørte, siden de blev forladt af de tyske soldater.

Kamoufleret hangar. *Denne hangar er også omhyggeligt kamoufleret, så det var svært at få øje på den fra luften. Foran den ses en soldat og en mand i civil.*

Det er nødvendigt med godt fodtøj og fornuftig påklædning samt meget gerne en lommelygte, så man kan orientere sig i mørket i bunkerne.

Alle er velkomne, men da der kun er et begrænset antal billetter, vil Lokalthistorisk Forenings formand opfordre folk til at sikre sig en billet i god tid. Den koster 75 kr. inkl. kaffe og kage og kan købes fra den 4. september hos Dagli'Brugsen i Frederiks og Superbrugsen i Karup.